

ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 84 0 П 005944 09 Рев
Бања Лука, 18.01.2011. године

Врховни суд Републике Српске, у вијећу састављеном од судија Росе Обрадовић, као предсједника вијећа, Горјане Попадић и Виоланде Шубарић, као чланова вијећа, у правној ствари тужитеља М. Ф. из Д., заступан по пуномоћнику С. Б. адвокату из Д., против тужене Општине Д., заступана по Правобранилаштву РС у Д., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужитеља против пресуде Окружног суда у Добоју број 84 0 П 005944 09 Гж од 27.5.2009. године, на сједници одржаној дана 18.01.2011. године донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се одбија.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у Дервенти број 13 84 П 005944 06 П од 31.10.2008. године обавезана је тужена да исплати тужитељу на име накнаде штете за уништену имовину износ од 35.388,50 КМ са законском затезном каматом од 07.11.2006. године до исплате и трошковима поступка у износу од 1.407,80 КМ. Са преосталим дијелом захтјева за накнаду материјалне штете, као и са захтјевом за накнаду нематеријалне штете, тужитељ је одбијен.

Другостепеном пресудом Окружног суда у Добоју број 84 0 П 005944 09 Гж од 27.5.2009. године жалба тужене је уважена и првостепена пресуда преиначена тако да је тужбени захтјев одбијен у цјелини.

Благовремено изјављеном ревизијом тужитељ побија другостепену пресуду због повреде одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права те предлаже да се побијана пресуда преиначи тако да се потврди првостепена пресуда или да се иста укине и предмет врати на поновно суђење.

У одговору на ревизију тужена предлаже да се ревизија одбије као неоснована.

Ревизија није основана.

Тужбеним захтјевом се тражи новчана накнада за уништену имовину тужитеља (стамбено-пословни објекат у Д.1), која је порушена од стране тужене, те накнада нематеријалне штете за душевне болове због “рушења објекта”.

Првостепени суд је утврдио слиједеће чињенично стање, које у битном дијелу није спорно међу странкама: да је тужитељ био власник пословног објекта-сластичарне у површини од 44 м², са правом кориштења земљишта у површини од 36 м², које некретнине су означене као кч. бр. 1369 и 1369/1 уписане у пл. 12480 к.о. Д.1 1; да је овај објекат саграђен прије око сто година и да је исти оштећен већ на почетку ратних дејстава 1992. године; да је по окончању ратних дејстава тужитељ дана 24.10.1997. године поднио захтјев за добијање урбанистичке сагласности за реконструкцију овог објекта; да је овај захтјев тужитеља одбијен с образложењем да је због степена оштећења објекта (VI категорија оштећења) исти предвиђен за рушење; да је предметни објекат био у рушевном стању, да је због великих оштећења крова исти дуги низ година киснуо односно био изложен атмосферским падавинама и непогодама, да су зидови били оштећени и дјелимично порушени, да су електричне, водоводне и санитарне инсталације уништене, да су строп и подови оштећени, сва стакла уништена те да је постојала опасност од урушавања кровне конструкције; да је због тога у септембру 1998. године наведени објекат порушен на основу рјешења тужене од 21.8.1998. године; да је у истом мјесецу тужитељ сазнао за рушење објекта; да је рјешењем Министарства... – Одсјек Д.1 од 21.8.1999. године тужитељу спорна имовина као уништена „враћена у посјед“; да је тужитељ дана 10.3.2006. године поднио туженој приједлог за вансудско обештећење, а након тога суду тужбу дана 07.11.2006. године.

Код оваквог стања чињеница првостепени суд налази да је тужена одговорна за штету коју је тужитељ претрпио рушењем свог пословног објекта, па темељем одредби члана 154. и 172. став 1. Закона о облигационим односима (“Службени лист СФРЈ” бр. 29/78, 39/85 и 57/89 те “Службени гласник Републике Српске” бр. 17/93, 3/96, 39/03 и 74/04, даље: ЗОО) дјелимично удовољава тужбеном захтјеву тужитеља за накнаду материјалне штете.

Прихватајући чињенична утврђења првостепеног суда, али позивајући се на одредбе члана 376. став 1. и 2. ЗОО, другостепени суд оцјењује основаним приговор застарјелости потраживања, истакнут од стране тужене, слиједом чега уважава жалбу тужене, преиначава првостепену пресуду и одбија тужбени захтјев тужитеља.

Становиште другостепеног суда је правилно.

Правилно је другостепени суд примијенио материјално право кад је одбио тужбени захтјев због застарјелости потраживања, на коју се тужена позвала у смислу члана 360. став 3. ЗОО. Како је неспорно да је тужитељ за штету сазнао у септембру 1998. године, када је иста и настала, нема двојбе да је до подношења захтјева за вансудско обештећење (10.3.2006. године) односно тужбе (07.11.2006. године) протекао и субјективни трогодишњи рок, који се рачуна од сазнања за

штету и учиниоца, као и објективни петогодишњи рок, који се рачуна од дана када је штета настала.

Према одредби члана 360. став 1. ЗОО, застарјелошћу престаје право захтијевати испуњење обавезе и она наступа кад истекне посљедњи дан законом одређеног времена у оквиру којег повјерилац није вршио своје право, ако се онај на коме лежи обавеза испуњења позове на застарјелост. Пошто је приговор застарјелости материјално–правне природе, његово истицање од стране тужене води одбијању тужбеног захтјева, како је другостепени суд правилно одлучио.

Позивање ревидента на Европску конвенцију о заштити људских права и основних слобода (даље: Конвенција) и I Протокол уз ту Конвенцију, није основано.

Рушење предметне имовине тужитеља јесте штета коју је он претрпио (члан 155. и 185. ЗОО), услјед чега је и поднио тужбу ради накнаде штете у новцу. Стога се овај спор има судити примјеном одредаба ЗОО које регулишу питање накнаде штете, укључујући и одредбе које говоре о застарјелости тог потраживања.

Тачно је да је одредбом члана II тачка 2. Устава БиХ прописано да се у БиХ директно примјењују права и слободе загарантовани Конвенцијом као и њеним протоколима. Међутим, одредбе Устава БиХ и Конвенције не искључују примјену законских одредби, у конкретном случају одредби ЗОО, које прописују рокове и услове за заштиту појединих права. Законска ограничења у остваривању права, па и одређивање временских оквира–рокова за реализацију накнаде штете, као у овом случају, су оправдана због правне сигурности и функционисања правног система. Пасивним држањем кроз законом прописани временски период, тужитељ је изгубио право на судску заштиту.

Напријед изнесено указује да је другостепени суд на утврђено чињенично стање правилно примијенио материјално право, због чега је одлучено као у изреци, на основу одредбе члана 248. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“ број 58/03, 85/03, 74/05, 63/07 и 49/09).

Предсједник вијећа
Роса Обрадовић

За тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић